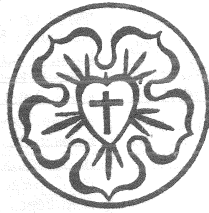

OROSHÁZI HARANGSZÓ

1996. HÚSVÉT

III. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

INGYENES

FELTÁMADÁS?

Elgondolkodtató érvek a feltámadás történeti valósága mellett

„Nagyon hihetetlen” - nézett rám tág szemmel egy értelmes tekintetű, joghallgató egyetemista. Legalább hallhatnék néhány érvet amellyel, hogy ez valamiképpen mégiscsak lehetséges, de így első hallásra nagyon abszurdnak, lehetetlennek, kizártnak tűnik fei az egész. **Honnan tudjam, hogy nem a követői, az asszonyok vagy a tanítványai találták ki az egészet?**” Ismerve kortársaim többségének szellemi alapállását, elgondolkodtam, milyen érveket lehetne felsorolni azzal kapcsolatosan, hogy Jézus Krisztus valóban feltámadott, és nem pusztán fantáziadús valóság költészetéről van szó, hanem tényekről, valóságról. A legfontosabb tétel: Nem kitaláció ez, mert nem volt senki, aki képes lett volna mindezt kitalálni. Mert - s erre szeretnék rámutatni ebben a rövidke cikkben - nem volt senki sem abban a lelki helyzetben, hogy képes lett volna a feltámadás elképesztő ügyét kitalálni! Vizsgáljunk meg röviden néhány érvet, hátha valaki számára szemnyitogató lesz ez a néhány sor, amit nem igazán vezércikknek szánok. Természetesen mindez csak rövid bevezetése egy hatalmas kutatási anyagnak.

1./

Nincs abban semmi meglepetés, hogy az ember első (normális) reakciója a feltámadás hallatán, hogy nem hiszi. Talán, mert a fantáziánk és a tapasztalataink mondták csődöt. De így voltak ezzel az első tanítványok is. Ők sem hitték el azonnal. Az evangéliumok húsvéti beszámolóiban arról olvasunk, hogy asszonyok harmadnap kora hajnalban azzal a szándékkal mentek ki a szeretett tanítójuk sírjához, hogy a holttestet illatszerekkel bedörzsöljék, valamennyire készletelve ezzel a megállíthatatlannak tudott enyészettel. Gondoljunk bele, ha számoltak volna a feltámadással, vagy azzal, hogy majd úgyis kitalálják, akkor nem vállalkoztak volna korán reggel erre a veszedelmes útra, hiszen az üldözőik (zsidó vezetők és megszálló rómaiak) szemében nagyon is gyanús lehetett volna minden olyan mozgás, ami a kivégzett vezér hajdani követői közt észlelhető lenne. Másrészt miért

is adtak volna ki annyi pénzt méregdrága kegyzerekért, ha számoltak volna Jézus feltámadásával? Nem, az asszonyok nem gondoltak rá. Ők csak a holttestet akarták illatszerekkel bebiztosítani ideiglenesen az enyészet ellen. Ők döbentek meg a legjobban a sírnál.

2./

Még mindig mondhatná valaki, hogy csak kitalálták az asszonyok húsvéti hajnali kirándulását, de aki ilyet állítana, csak azt árulná el, hogy nincs tisztában annak a kornak jogi és hétköznapi viszonyaival. Ugyanis az asszonyok abban az időben teljesen hiteltelen, azaz használhatatlan tanúk voltak, azaz nem számítottak tanúknak, s állításaikat egyáltalán nem vették figyelembe. Ha kitalálás lenne az egész, akkor egészen biztos, hogy nem asszonyokkal összefüggésben találták volna ki, hanem csak és kizárólag férfiakkal kapcsolatban. Sőt még csak nem is merték volna az asszonyokat emlegetni, annyira hitel nélküli tanúknak számítottak abban a korban! Ennek a súlyos emiétet őrzi Lk. evangélista. Megtudjuk a 24. fejezetből, hogy az asszonyok a sír mellett észlelt látványtól rémülten rohantak a tanítványokhoz és elmondták az élményüket. S a férfi tanítványok reakciója? „De ők üres (asszonyi) fecsegésnek tartották ezt a beszédet és nem hitték nekik.” (Lk 24,11)

3./

Mind a négy evangéliumi beszámolót átítatja az az őszinteség, miszerint megtudjuk, hogy a tanítványok a nagypénteki események hatására nagyon meg voltak rémülve. Látták Jézus letartóztatását, megkínzását, megfeszítését - feltették ők is annyira az életüket, mint közülünk bárki, hogy nem mertek volna egy ilyen „lehetetlen” ötlettel színre lépni és életük kockáztatása árán azt hirdetni, ha pusztán kitalálták volna az egészet. Egy fantazmagóriáért, egy kitalációért ki vállalna mártírságot, kínhalált? Pedig a tanítványok - egy kivételével - később mind mártírhalt! Az az igazság, hogy ők sem hitték, még a szemüknek is alig. Mt. evangéliumából pl. megtudjuk,

hogyan „amikor meglátták őt (a Feltámadottat), leborultak előtte, némelyek azonban kételkedtek.” (Mt 28,17) Olvasunk az evangéliumokban az emmausi tanítványok csüggedtségéről, hogy még a hozzájuk csatlakozó Feltámadottat sem ismerték fel, sőt kioktatták az elmúlt napok eseményeiről (Lk 24,13-35), olvasunk a hitetlen Tamásról, aki eleinte minden áron Jézus seibe akart belenyúlni (micsoda gondolat!) mert különben nem hiszi el (Jn. 20,24-29).

A nagyon őszinte hangú evangéliumokból egyértelmű: a tanítványok tele voltak félelemmel, hitetlenkedéssel, kétségekkel, rettegéssel, **lelki értelemben (és semmilyen értelemben sem!) nem voltak abban a helyzetben, hogy kitaláljanak egy ilyen állítást és meghaljanak érte.** Erre az eredményre bárki eljuthat, aki előítéletek nélkül, tárgyilagosan átolvassa az evangéliumi beszámolókat.

^{4.1}
Nagyon fontos és elgondolkodtató érv a **zsidó messiásvárás tartalma** is. Valóban várták Jézus korában a messiást, és a várakozásoknak jól körvonalazott tartalmuk is volt. Várták (1) a *papi messiást*, aki majd hibátlanul mutatja be a templomi engesztelő áldozatot, várták (2) a *királyi messiást*, aki majd megvalósítja azt az álom-országot, ahol mindenki boldog lesz, várták (3) *azt a hadvezér messiást*, aki majd megszabadítja őket a megszálló rómaiaktól... Csak egyetlen egyet nem vártak el a messiástól! Azt, hogy keresztben rettenetes kínok közt meghaljon és harmadnap feltámadjon a halottaiból! A messiás szenvedése és testi feltámadása nem volt benne a várakozásokban. Ilyen elképzelés nem volt. Azt el tudták volna fogadni, hogy szellemi (mintegy kísértet) formában látják újra Jézust, de hogy testi feltámadás történt, ez nem volt benne a várakozásokban, ez a fantázia egyszerűen nem létezett. Ezt az akkori emberek sem tudták elképzelni és elfogadni is csak nagyon nehezen, a Feltámadott Krisztus Jézusnak 40 napon át kellett őket győzködni, s még a pünkösdi Lélek kiáradása is kellett hozzá, mire megszületett a Krisztust nyilvánosan megvalló hit.

Jézus Krisztus testi feltámadását nem lehetett kitalálni! Egyszerűen nem volt, aki kitalálhatta volna. Az első tanítványok sem maguktól jöttek rá az igazságra, hanem úgy, hogy találkoztak a Feltámadott Úrral, aki maga, személyesen győzte meg őket arról az igazságról, amit még földi életében mondott: „Én vagyok a feltámadás és az élet...” (Jn 11,25)

Akik meggyőződéssel hirdetik, hogy Jézus feltámadt és él, nem azért tesszük, mert magunktól jöttünk volna rá az igazságra, hanem mert Ő győzött meg bennünket erről az igazságról. A már egy másik fejezet, hogy hogyan tette ezt az életünkben, erre itt és most nincs mód kitérni. Mert meggyőzött bennünket, nem hallgathatunk. Talán egyszerűbb lenne és kényelmesebb visszavonulni, csendben élni, de nem hallgathatunk. „Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségetek legyen ... a Jézus Krisztussal.” (1.Jn 1,3) Hirdetjük, mert nem vagyunk képesek elhallgatni azt az életbevágó igazságot, ami így hangzik: Jézus mondja: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is él.” Csak azért hirdetem, mondom, mert megbízott velem.

Ribár János
lelkész, esperes

Konfirmáció - „a második igen” Jelentés a konfirmáció előkészítéséről

Az ateizmus és a szekularizáció viharában megtépzott gyülekezetünkben erősen visszaesett az alkalmak látogatottsága az elmúlt ötven év alatt. Az utóbbi évek zavaros vallási áramlatainak hullámverése tovább roncsoolta az egyház hajóját.

E szomorú tények ismeretében különösen is hálásak vagyunk Istennek, hogy fellendülést tapasztalhatunk a konfirmáció vonalán. A múlt év novemberében indított konfirmációs előkészítő keretében harmincöt gyermeket készítettünk fel a második igen kimondására. Miről is van szó?

Ha valaki Krisztus követője és a keresztyén gyülekezet tagja szeretne lenni, el kell hangoznia az „első igen-nek.” A megszokott gyakorlat szerint ez a keresztségben valósul meg. Ez történhet gyermekkorban - ilyenkor a szülők mondának „igen”-t az Isten ajándékára - és történhet felnőtt korban, ha valaki saját maga dönt Krisztus mellett. Az „első igen” tehát a keresztség.

A „második igen” a konfirmáció. A latin szó megerősítést jelent, az „első igen” megerősítését. Amit a szülők vállaltak a még önállóan dönteni nem képes gyermek helyett, most saját magának kell megerősítenie. A keresztség alkalmával a szülők váiasztottak a kérdésre: „Akajátok-e, hogy ez a kisgyermek a keresztyén hitben nevelkedjék?” A konfirmációban már a gyermeket kérdezzük: „Akarsz-e ebben a hitben megmaradni?”

Dönteni csak olyan dologról tudunk, amit kellőképpen ismerünk. Amikor a szülők megkeresztelték kisgyermeküket, valójában kinyilvánították: igen, szeretnénk, ha gyermekünk megismerkedhene a Bibliával, az egyház tanításaival, hogy később dönteni tudjon mellette, vagy ellene. A konfirmációs tanfolyam a döntéshez szükséges ismeretek átadását szolgálja. Hogyan is történik ez? Mellékeljük az 1995/96. év Konfirmációs Naptárát:

1. félév		
Kezdő szülői értekezlet	1995.	november 6.
Kezdő alkalom a konfirmandusoknak		november 11.
Nvítő istentisztelet		november 12.
1. félévi teadélután		december 10.
Téli szünet előtti utolsó óra		december 23.
2. félév		
Első óra	1996.	január 6.
2. félévi teadélután		február 11.
Konfirmációs tábor		március 29 - április 4.
Konfirmációs főpróba		április 26.
Konfirmációs vizsga		április 27.
Konfirmációs záró teaest		április 27.
Konfirmációs istentisztelet		április 28.

Šzombatonként 10-11 óra között tartjuk foglalkozásainkat. Az egész heti tanulás után igyekezünk minél kevésbé megterhelni a gyermekeket. Lenyületes, dallamos énekeink segítenek az oldott légkör megteremtésében. A Biblia színes, képekben gazdag világából merítünk a bevezető áhítatokon, majd a Káté (Kérdés-felelet formájában feldolgozott hittankönyv) segítségével egy-egy fontosabb hittételt próbálunk minél jobban megérteni. Megismerkedünk az egyház kétezere éves történelmével, különös tekintettel a reformációra. Így jutunk el egészen a mai élet kérdéseihöz, problémáihöz, hiszen az életre próbáljuk felkészíteni a gyermekeket. Célnk, hogy a féléves előkészítő folyamán közösséggé, kis gyülekezetté formálódjon a kezdetben igencsak széthúzó csapat. Az idén konfirmációs tábort szerveztünk a személyes hit és közösségi kapcsolatok elmélyítésére. Egy hetet töltöttünk a piliscsabai egyházi üdülőben, festői környezetben és bensőséges lelki légkörben.

Most a célegyenesbe fordultunk. Döntő fontosságú napok ezek, az érlelődés napjai. A gyermekek szívében ilyenkor dől el a kérdés: hogyan tovább? Van, aki megkonfirmál - azaz megerősödik hitében, megtalálja a helyét a gyülekezet lelki közösségében, betagoódik az ifjúsági körbe, részt vesz az istentiszteleteken. Sajnos mindig vannak olyanok is, akik lekonfirmálnak, leteszik a vizsgát és ezzel befejezettek tekintik egyházi pályafutásukat. Mi reménységgel tekintünk mind a harmincöt konfirmandusunkra! Hisszük, hogy vallástételük őszinte és megalapozott lesz és megtalálják boldogságukat Krisztus útján járva. Ezért imádkozunk, így kísérve őket az első úrvacsora alkalmára.

Mindenkit szeretettel hívunk a konfirmációs vizsgára és úrvacsorai istentiszteletre!

Vizsga: április 27. 16 óra

Istentisztelet: április 28. 10 óra

Győri Gábor
ig.lelkész

New Age - és/vagy keresztyénség?

Hamis krisztusok és hamis próféták állnak majd elő, jeleket és csodákat tesznek, hogy megtévesszék - ha lehet - a választottakat is." (Mt 24,24)

New Age - Új korszak. Ezen a „Vízöntő” korszakát érti, amely fölváltja a régi „Halak” korszakát. 2140 évenként mozdul el a Nap „tavaszpontja” egy csillagképet.

- A „Halak” korszaka: a hal a keresztyénség szimbóluma. Ebben a régi korban, melynek kezdete Krisztus születése tájára tehető, az ember istenben bízott.

- A „Vízöntő” korában az ember maga lesz istenné, mert lényének eddig nem is sejtett erőit fedezi fel és használja. A „Vízöntő” a maga szellemi öntudattágító áradatát kiönti a Földre. IMÓZ 3,5: *Olyanok lesztek, mint az isten - szólt a kígyó.* Maga a kígyó is szimbólum, az emberfölötti hatalmakkal tartott kapcsolatot is jelképezi a vallástörténetben! Ahol az ember maga lesz „istené”, felsőbbrendű emberré, ott már nem számít a valódi, személyes Isten! Legfeljebb arról van szó, hogy egy természetfölötti erővel, kozmikus energiával lépjenek kapcsolatba, amit aztán „isteninek” neveznek. A cél: közvetlen kapcsolat az én és a világegyetem, vagy más néven kozmikus energia közt.

A New Age program elemei:

1. Minden vallást összekever egymással.
2. Hirdeti az ember önmegváltását.
3. Titkos tudást ígér, ezzel elutasítja, leértékeli vagy átértelmezi Isten kijelentését.
4. Új erkölcsi alapelveket teremt. Egyeseket kicseréli, míg másokat elhagy. A Tízparancsolat szerinte túlhaladott.
5. Új kozmikus világképet formál, a keleti-hindu világképet, amelyben a személyes én és a világlelek titokzatosan egybeolvadhat, és ebből titokzatos erők bontakoznak ki. A Biblia viszont istentről, emberről és világról beszél, ahol Isten és ember valóságos személyek, és nincs szó valamilyen erővel való összeolvadásról.
6. E hatalmas erők kifejlesztése.

A New Age mozgalom követelményei és céljai majdnem minden pontban azonosak az antikrisztusi világbirodalom tulajdonságaival.

a./ Egységes világbirodalom, amelyben mindenkinek egyforma véleménye lesz. (Jel 17,13)

b./ Egységes világ gazdaság, amelyben „senki se vehessen vagy adhasson, csak az, akim rajta van bélyegként a fenevad neve vagy nevének száma. Az ő száma pedig 666” (Jel 13,17-18)

c./ Egységes világvallás, amelyben „mindenki, aki a Földön lakik, imádja a sárkányt, azaz a Sátánt, és a tengerből feljövő fenevadat, tehát az Antikrisztust, mindenki, akinek neve nincs beírva a megöletett Bárány életkönyvébe a világ kezdete óta. (Jel 13,8)

A New Age mozgalom beszivárgott az ENSZ-be, különböző kormányokba, politikába (zöldek) és még az Egyházba is. Keresztyén alapfogalmakat használnak, de átértelmezik, így ezeknek a bibliai tartalomhoz

már semmi közük.

- Isten: nem a Biblia élő és személyes Istene, hanem az „istenit” az emberben és a kozmoszban látja, személytelen erő, kozmikus energia formájában, amit csak meg kell csapolni.

- Krisztus: nem az élő Isten Fia, nem az egyetlen Megváltó és az út az Atyához (Jn 14,6), hanem egy a sok vallásalapító közt. Ráadásul új krisztus fellépésére is várnak, akit Lord Maitreyának neveznek, és Buddha ötödik megtestesülése. „Világtanítónak” is hívják, aki állítólag minden problémát megold, és az embereket békességbe és jólétbe vezeti.

- Váltás, megváltás: nem a Krisztus kereszthalála árán bűnből, halálból és Sátán hatalmából való szabadulás, hanem a tudat felszabadítása érzékfeletti felismerésekre, tapasztalatokra. A hindu szóhasználatban „megvilágosodás”, eggyéválás az istenivel, azaz: önmegváltás.

- Imádság: nem beszélgetés az élő Istennel, hanem belemélyedés a saját tudatba azzal a céllal, hogy tudatát érzékfeletti állapotba fokozza. Az imádság azonos a hindu meditációval.

- A megtérés nem odafordulás az élő Istenhez, hanem odafordulás a New Age-gondolkodáshoz, vállalása a transzformációnak, az ember átalakításának.

A transzformáció (átalakítás), „agymosás” lépcsői:

- **Első lépcső:** belépés. Kíváncsiságból, unalomból, személyes nyomorúságból fakadóan valakinek a tanácsára. Pl. valaki azt tanácsolja, hogy próbáljunk ki egy meditációs tanfolyamot, mondjuk az agykontrollt.
- **Második lépcső: kutatás.** A valóban megtapasztalt lelki, pszichikai élmény mibenléte utáni kutatás. Az ember úgy érzi, hogy itt valami értékeset lehet találni, óvatosan vagy lelkesen elkezd ezt keresni. Meditációról, ezoterikáról, keleti misztikáról és hasonlókról szóló könyveket vásárol.
- **Harmadik lépcső: integráció, azaz beolvadás.** A keresőt megfogja ez a gondolkodási rendszer. Egyre mélyebben hatol a titokba és már bennük él. Bár vannak élenjáró tanítók, vagy módszerek, az ember mégis egy belső „guruban” bíz. A megismert gyakorlatokat meggyőződéssel folytatja, kártyát vet, kérdezi a csillagokat, meditál stb. Célja, hogy valamit megtudjon a világról, az életről és a halál utáni életről.
- **Negyedik lépcső: összeesküvés.** A tanítvány összeesküvővé lesz, aki minden embert meg akar győzni világnézetéről, missziói buzgalommal. Célja, hogy az egész társadalom átalakuljon, ebben a fölfedezett erők is segítenek neki.

A New Age néhány jellemző formája:

- **Okultizmus.** Asztrológia, kártyavetés, spiritizmus. Spiritus latin szó, jelentése: lélek.) Hindu és spiritiszta elemeket egyesítő szekták. Ezek a szekták ekszztatikus állapotban akarnak felemelkedni az „istenhez”.
- **Keleti befolyású filozófia,** amely a nyugati és keleti gondolkodást igyekszik ötvözni.
- **Gyógyítás, kozmikus hatással.** Az ember és a vi-

lágmindenség, kozmosz egységét nézi, és azt próbálja helyreállítani.

- **Pszichológia, mint kulcs a hatalomhoz.** Csoportpszichológia, csoportdinamika.

- **Ökumené,** amennyiben az egységes világvallást munkálja. Pl. 1986. októbere, „világimanap a békéért”.

Minden vallás vezetői egymás mellett imádkozott a békéért, mindegyik a maga istenéhez!!! *Az olyan ökumené, amely túlmegy a keresztyénségen belüli párbeszédén, közvetlenül kapcsolódik bele a New Age gondolkodásba.*

A csodák utáni vágy a gyülekezetekben is kaput nyithat a New Age-nak. A természetfölötti dolgok, valamint a saját énem növelésének keresése, a jelek és csodák utáni vágy kaput nyit a Sátánnak a keresztyén gyülekezeten kívül és belül. Miközben az ember maga akar Istenm élni, megnyitja magát ezen erők előtt és mindent elfogad, hogy valamilyen rendkívüli (lát-noki) képességet kapjon. A lentől felfelé vezető út azonban az embert nem Istenhez, hanem a démonokhoz viszi, akik elámítják azzal, mintha az ember saját erejéből léteinek határait szét tudná robbantani. Olyanok lesznek, mint az Isten - ez a Sátán régi és mai hazugsága. Alapvonásaiban a legtöbb szekta és kultusz azonos. E közös vonások is jelzik, hogy a jelenlegi New Age forradalom minden szálát egyetlen szellemi lény tartja kézben. A Biblia a Sátánt „e világ Istenek” is nevezi!

A keresztyén alternatíva

Nem a látványosat kell keresnünk, hanem ragaszkodnunk kell Isten ígéjéhez, Krisztus személyéhez. „A keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje”. (1Kor 1,18) Nem kell felsőbbrendű emberré lennünk, nem kell tudatunkat fokoznunk, hogy a világ és saját életünk problémáit megoldjuk, mert Jézus más utat mutat, új életet ad nekünk kereszthalála által, amikor bűnünket, tönkrement lényünket magára vette. Nem maradt a sírban, hanem föltámadt, övé minden hatalom mennyen és Földön, bár hatalmas csak a hit számára látható. Mindazoknak, akik ezt hiszik, nem kell többé önmagukat fokozniuk, hogy „istenné” legyenek, hanem Krisztus által a valóságos Isten gyermekeivé lehetnek. Isten pedig egyedül Jézus Krisztusban jelentette ki magát, senki másban. Ő az egyedüli út és ajtó az Atyához, az örök életbe. Az egész New Age-mozgalom óriási illúzió, a Sátán tévelyítése, talán a legnagyobb, ami valaha is létezett. Az Antikrisztus nem mesebeli alak, birodalma külsőleg nagyszerűnek látszik majd, de minden hívő keresztyén számára üldözéseket is hoz. A New Age irányzatain belül átélt élmények valóságos élmények, de vigyázzunk, mert a szellemi megragadásával a szellem maga ragadja meg azt aki utána nyúl! Viszont ha Isten Leike ragad meg, akkor találod meg igazán önmagad és örök életed!

Kovács Iászló
bakonyszombathelyi,
ev.lelkész

Hogyan ünnepelt az evangélikus egyház a Honfoglalás 1000.évfordulóján?

Hazánk fennállásának ezredéves emlékünnepé alkalmból Sárkány Sámuel bányakerületi püspök főpásztori levelet intézett a hívekhez. Orosházán az egyháztanács döntése alapján a főpásztori levelet 1896. mácius 22-én a templomban, a szószékről is felolvasták.

Ugyanekkor Békés vármegye kir. tanfelügyelője a millennium iskolai megünneplésének tárgyában intézett az egyházakhoz átiratot.

Az egyháztanács hazafias kötelességének tartotta a magasztos ünnepnek iskoláiban való megtartását. Az ünnep idejét május 9-re tűzték ki s úgy határoztak, hogy hálaadó istentisztelet után az ünnepélyt az egyes iskolákban tartják meg. Az egyház mint iskolafenntartó, presbiterei által minden iskolában képviseltette magát.

A május 9-i délutáni gyermekmajális költségeinek fedezésére 50 forintot szavazott meg az egyháztanács. Az iskolákat nemzeti zászlókkal díszítették fel.

Május 10-re ünnepi istentisztelet tartását határozták el. Az ünnepre Sántha Károly sárszentlőrinci lelkész ez alkalomra írt énekéből 3000 példányt rendelt az egyház. (A kinyomtatott példányok április közepén meg is érkeztek.)

A kétnapos ünnep első napján, május 9-én az iskolai ünnepélyeket megelőzőleg az iskolás gyermekek nemzeti zászlók alatt, tanítóik vezetése mellett a templomba vonultak istentiszteletre, mely alkalommal Veres József lelkész buzgó imában adott hálát a népek Urának „azon kegyelméért, mellyel hazánkat egy ezredéven át s annak kebelében evangéliumi egyházunkat is évszázadokon át oltalmazta.”

Az istentisztelet után a növendékek iskoláikba vonultak, ahol hazafias dalok éneklésével és lelkesítő költemények szavalásával ünnepelték meg a nagy nemzeti ünnepet. Ugyanaz nap délután a növendékek - a többi felekezet tanulóival együtt - tavaszi mulatságot tartottak, mely alkalommal az ev. egyház a maga növendékeit süteményekkel vendégelte meg.

Május 10-én - húsvét után való ötödik vasárnapon - került sor a templomban az ünnepélyes istentiszteletre a hatóságok és egyetek jelenlétében, s az egyház híveinek tömeges részvétele mellett. A nagy templom egészen megtelt. sokan helyszűke miatt kintrekedtek az utcán.

Az istentiszteleten Sántha Károly jubileumi énekét énekeltek a hívek. Egy erre az alkalomra szervezt dalkar pedig a Himnuszt énekelte, melyet a közönség állva hallgatott végig. Az oltár előtt Veres József imát, a szószéken Harsányi Sándor lelkész hazafiasa beszédet mondott, melyben az ősök erényére rámutatva, a jelen és a jövő nemzedék kötelességeire is utalt.

Az esemény óta egy évszázad telt el, s most hazánk fennállásának újabb ünnepe, a millicentenáriumi ünnepe sorozat részesei lehetünk.

Harsányi Sándor lelkész száz éve elmondott prédikációjának befejező gondolatait olvasva úgy tűnik, a ma embere számára is megőrizte mondanivalóját: „A jelen és jövő nemzedék az, aki kötelességeinek teljesítésére hivatva van, s Isten oltalmazó kegyelme mellett, a haza fennállását újabb századokra remélhetjük.”

Verasztó Antal

Az Orosházi II. sz. Általános Iskola, a leendő egyházi iskola, szeretettel várja az egyházi elsőosztályba a gyermekeket. Az iskola a keresztyén erkölcs szellemében nevel. Az osztályok elsőtől nyelvi tagozatosak: angol, ill. német. Lehetőség van számítógépes ismeretek elsajátítására, sportra, énekkarra, színjátszásra és zenei előképzésre. Várjuk az érdeklődő szülőket iskolánkba személyesen, vagy telefonon. (Tel.: 68-311-771) A hivatalos beíratás a város többi iskolájával egy időben történik.

Sakkhelyzet

*Istenem, sakkban vagyok:
Nem tudom, mit kell tennem,
Hibáim igen nagyok.
Vajon milyennek kell lennem?*

*Mi a következő lépés?
Nem látom helyes utam.
Mitt-e máris a kezdés?
Van új lehetőség, Uram?*

*Vágtattam, mint hős huszár
Voltam nyílsebes futó
Most fáradt, öreg király
Vagyok, lépni sem tudó.*

*Tovább hogyan legyen?
Előre, avagy hátra?
Feladatom-e, s tegyem?
Hol a békeség sátra?*

*Bizonyosságot adj, kérlek,
Szárnyad fölém terjeszd
Hadd lássak, míg itt élek:
Szentlelked bennem gerjeszd!*

*Helyes folytatást mutass,
Hogy ne tetézzem hibám:
Legyek alázatos utas,
S rád figyelve húzzam igám.*

1996. március 6.

Sz.É.

*Mindig győz a rossz, ha a jó tétlen,
Ahol a rossz érvényesül, nincs törvénytisztelet,
Ahol nincs törvény, ott nincs fegyelem.
Ahol nincs fegyelem, ott nem lehet rend,
Ahol nincs rend, ott hiányzik a gazdálkodás.
Ahol nincs gazdálkodás, ott értéktelen a holnap,
Ahol nincs holnap, ott nem számít a jövő.
Ahol nincs jövő, ott elvesz a remény,
Ahol nincs remény, ott meghal az élet.*

Fénykép, délután

A fénykép Orosházán, apai nagyszüleim Csorvási úti házában készült. Ott állok a faárnyékban exponált képen, almába vésott fogakkal, zsebredugott limlomjaim - meg szüleim - társaságában, a nővéremről nem is szólva, aki erre az alkalomra kellően ki van öltöztetve. Rajtam nincs semmi cifraság, egyszerű szárazföldi tengerészruhát szelöltetnek magamon. Miközben az exponálás idejére beígért madarat lesem, zsebemben fehéredő ujjakkal szorongatom a frissen szerzett agyaglikkert.

Persze kiderül, a madár csak becsapás - nem az egyetlen, ami engem mostanában ér. A képen szerencsére nem lát-szik az ujjaimon maradt kékség, ami a tintásüvegbe bele-száradt tinta kurkálásának következménye. Pedig ezt még most kéne mutogatni, mert idővel lekopik, a bőrrömmel együtt. Sebaj, nagyanyám azt mondta: „Neked is több ré-teg van belőle!” Ő úgy tudja, van, akiről már hét bőrt is le-húztak, mégis megtollasodott! Ezt nem egészen értem, mert eddig csak szőrös embereket láttam. Hacsak nem va-lami indiánfőnökről van szó - mert annak valóban toll van a fején. De hát hol láthatott nagyanyám indiánt, amikor az utcára is riktán jár ki?! Nem ez az egyetlen dolog, amit nem magyaráznak meg nekem!

Különben is. én csak a forralt tejen nem szeretem a bőrt, de azt annyira nem, hogy öklendezem tőle. Állítólag ettől vagyok „úri fajzat”. A szalonnabőrt viszont nagyon szere-tem, egy dísznőrávalót meg tudnék enni belőle, ha lenne. Talán jobb is, hogy nincs, úgyse lenne időm elrágni.

Egyébként nálunk nem divat ám a fényképezkedés, de ez a nap valami - számomra homályos ok - miatt mégis családi megőrkítésbe torkollott. Engem meg - ahelyett, hogy enyhítenének a kíváncsiságomon - szokás szerint le-törkölnek. A családban senki sem akar tudomást venni ar-ról, hogy hírszerző szeretnék lenni. Legalább olyan jó, mint Für Mari néném, aki előtt nincs titok a Mikes utcá-ban. Sajnos az én kísérleteim sorra bedöglenek.

Pedig sok kézenfekvőnek látszó dolog kezd komolyan foglalkoztatni. Már úgy-ahogy olvasni is tudok, de ahogy olvasni se kell tudnom, hogy észrevegyem: amit másutt hamunak hívnak, azt mi pernyének nevezzük. S ez eleve kizárja annak a lehetőségét, hogy nálunk, a családban bárki is hamut szórjon a fejére.

Verasztó Antal

EKE - csendeshetek Piliscsabán!

(EKE - Evangélikusok Közössége az Evangéliumért)

Az EKE minden nyáron csendesheteket szervez Piliscsabán a Bétel Otthonban. Vannak felnőtt és családi hetek, ahová természetesen az egész családot várják, és van ifjú-sági hét is. Tavaly nyáron gyülekezetünkben két fiatal vett részt EKE szervezésű piliscsabai csendeshétben, amilyen megerősítést és sok áldást kaptak. Szeretném buzdítani a gyülekezet felnőtt tagjait is, hogy vegyék igénybe ezeket a lehetőségeket a lelki fölfrissülésre, megújulásra. Azokból az áldásokból, amiket Isten oszt ezen a heteken, az orosházi gyülekezet is részesedhessen.

A csendeshetek időpontjai a következők:

Július 22-27. (hétfőtől szombatig) Felnőtt és családi hét

Július 29. - Augusztus 3. Ifjúsági hét

Augusztus 26-31. Felnőtt és családi hét

Az ellátás díja **napi 700 Ft.**

Szintén felhívom a figyelmet arra, hogy 1996. május 4-én **EKE csendesnap** lesz a **kispesti templomban** (kezdés 10 órakor) Ebédről mindenki maga gondoskodik, innivaló lesz a helyszínen. Erre az alkalomra is sok szeretettel vá-runk mindenkit.

Jelentkezni lehet:

Széll Réka
Budapest, 1195
Nagysándor J. u. 41.

Milleneumi domb Orosházán

1896-ban ünnepelte az ország a honfoglalás ezredéves évfordulóját, a millenáriumot. Az orosházi evangélikus egyház presbitériumának 1896. április 10-én kelt jegyzőkönyve 8.§-ban elrendelik az iskolákban a milleneumról való megemlékezést, melyen /iskolánként/ a presbitérium is képviselteti magát. A jegyzőkönyv 9.§ szerint a püspöki rendelet alapján emlékfákat kell ültetni. Talán ennek alapján lett a Rákóczi és Bajnok utcák sarkán lévő milleneumi dombnál látható 2 db. 100 éves tölgy is ültetve. A dombot az akkori Magyarország 63 vármegyéje által küldött 1-1 zsák földnek az orosházival való keverékéből emelték, elől hármashalom kiképzéssel. Így képviselte ez a domb az egész Magyarországot. Ugyanakkor ültettek a domb köré tölgyfákat.

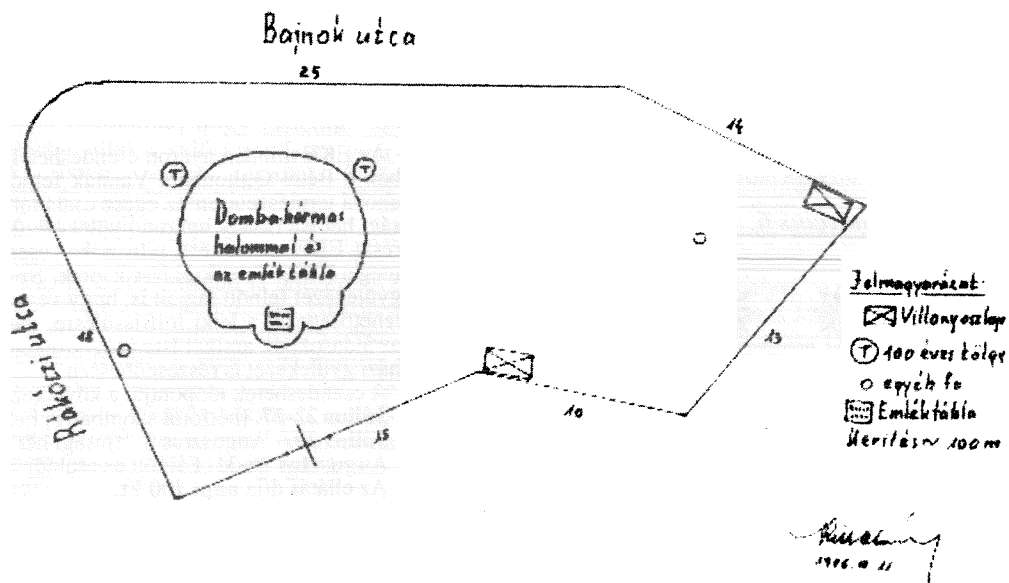
A presbitérium 1896. május 16. jegyzőkönyve így emlékezik meg a május 10-én tartott ünnepségről: A nagy templom zsúfolásig megtelt hívekkel, a földszinten és karzatokon egyaránt. Az ünnepi istentiszteleten Veres József mondott imát. A szószéki szolgálatot Harsányi Sándor lelkész végezte. Beszéde gyűjtő hangú, hazafias volt, melyben kiemelte, hogy „a jelen és jövő nemzedék kötelesség, a hit és hazaszeretet”. A hívek Fabriczi Pál kántortanító orgonakísérete mellett elénekelték Sántha Károly sárszentlőrinci lelkész ez alkalomra írt énekét, a kiosztott 3000 db. nyomtatott szövegről. Ebből idézet: „Isten! ... Így kél imánk: Oh nézz le ránk, Viruljon szép szabad hazánk!” Az istentisztelet a Szózat eléneklésével ért véget.

A templomi ünnepség az iskolákban folytatódott, majd délután a tanulók majálisával ért véget. E majálisra a prezbitérium akkor jelentősnek számító 50 forintot szavazott meg.

A 2,5 m magas milleneumi domb most is áll, a 2 db. 340 cm törzskerületű öreg tölgyek alatt. A domb és környéke rendbetételét az 1100 éves, azaz millecentenáriumi évfordulóra a mezőgazdasági szakközépiskola igazgatója a tanulók segítségével vállalta.

Dr. Kiss A. Sándor

Az orosházi milleneumi emlékdomb térképvázlata

**Horváth Józsefné
Mihálka Julianna
(1896 - 1995)**

Testvéreire emlékező sorokat kaptunk özv. Soós Józsefné Mihálka Erzsébettől, amit az alábbiakban közlünk:

„Búcsú Orosháza egyik legidősebb szülöttétől, aki 1896. február 3-án született, tehát most 1996. február 3-án lett volna 100 éves. Sorsa azonban másképpen alakult, mivel 1995. augusztus 12-én elment lakásáról, ahová többet nem tért vissza. Sajnos baj volt tájékozódó képességével és egy környékbeli vízesárokban lelete halálát. Pedig századik születésnapját úgy ő, mint mi mindnyájan nagyon vártuk, akik szerettük. Mert nagyon sokan szerettük, beteg nem volt, csak az utóbbi időben fáradt volt. Az elhatal Mihálka Juliska néninek hívták, Őt így ismerték.

Nyugodjék békében, mi mindnyájan mindig szeretettel emlékezünk Rá! Ama nemes harcot megharcolta, futását elvégezte, a hitét megtartotta.”

A levelet az elhunyt leánya, Benkő Istvánné Horváth Julianna tiszteletbeli presbiterünk, egyházi énekarunk évtizedekig volt kiemelkedő képességű szopránja juttatta el hozzánk. Elmondta, hogy a sokunk által ismert és tisztelt édesanyja vérbeli kereskedő volt. 1912-től 1944 nyaráig Brünner Ármin orosházi áruházában dolgozott mint rövidárú eladó. Hogy elnyerje a nyugdíjjogosultságot, az ötvenes-hatvanas években még tíz évet töltött el az Állami Aruház rövidárú osztályán, így többen ismerték a mai idősebb orosháziak közül is.

Testvérei közül Rattai Jánosné Mária Kecskeméten, Rozália és Soós Józsefné Erzsébet Orosházán, András Érden, Pipis Jánosné Ilona szintén Orosházán él.

Szerkesztőségünk nevében is tisztelettel emlékezünk Mihálka Juliska néniire, Isten vígasztalja családjának minden tagját!

Koszorús Oszkár

**A böjtt ajándéka
(80-ik születésnapomra)**

*A böjtt gyermekkoromban csak ceremóniának láttam.
Ifjúságom első versében már -„javam az” - szavaltam ...
„Akik Istent szeretik, azoknak minden javukra van” ...
Betegség eszméltetett, véletlen nincs az adottakban.*

*Minden tökéletes ajándék onnan Felülről van.
Hogy nem jó az embernek ha egyedül van?
Ez nemcsak megírva, de valóban is így van ...
Életem során valóságban is megtapasztaltam.*

*Böjtt segített ha a javakban elakadtam
Ha látásaimban közönyösen ellanyhultam.
A cselekvő évek után tehetetlenné lettem,
Öregségemben rám jött a feledékenységem ...*

*Nem megy már az írás! Panaszkodtam ...
Feledékeny lettem, belenyugodni nem akartam.
Minden kornak megvan a szépsége, úgy tanultam,
Kutattam ezt az igazságot, de nálam nem találtam.*

*Történt azután az idej böjttben, a betegágyban
Életről, halálról, Mennyek Országáról elgondolkodtam
És megláttam, a böjttben testi-lelki ajándék van.
Ezt kapta a samáriai asszony és én, Jézus szavaiban.
/Zsid. 13,14/*

Orosháza, 1996. március 17.

Horváth József

Kántorképző tanfolyam indul júliusban!

Újra meg szeretnénk rendezni a nyári kéthetes kántorképző tanfolyamot Orosházán. A tanfolyam 1996. július 15 - 27-ig tart.

Bátorkodunk segítséget kérni gyülekezetünk tagjaitól, hiszen tavaly nyáron nagyon sokan vállaltak áldozatos kétézer munkát az étkeztetésnél, másoktól pedig élelmiszert kaptunk.

Kérjük azoknak a jelentkezését 1996. május 30-ig a Lelkészi Hivatalban (Thék E. u. 2.), akik idén nyáron szívesen segítenének a reggeli és a vacsora lebonyolításában.

Szeretnénk továbbá kérni, hogy aki élelmiszerral (lekvárral, zöldséggel stb.) hozzájárulna a kántorképző működéséhez, ezt szintén jelezze a Lelkészi Hivatalban, vagy alkalmadtán (a tanfolyam előtti héten és a tanfolyam alatt) adja át.

Pénzért takarítót keresünk két hétre. Feladata minden nap a fürdő- és mellékhelyiségek alapos kitakarítása és fertőtlenítése lenne. Az összegben személyesen Széll Éva kántorral lehet megállapodni. Jelentkezési határidő: 1996. május 30. (Helyszín: 2. sz. Általános Iskola)

Július 21-én, vasárnap a kántorképző kórusa szolgál a 10 órai istentiszteleten. Erre az istentiszteletre minél több orosházit sok szeretettel várunk. Az istentisztelet után, részben a jó kapcsolatok kialakítása végett, szeretnénk, ha a kántorképző résztvevői családoknál ebédelhetnének. Kérjük mindazoknak a jelentkezését, akik egy vagy két résztvevőt szívesen vendégül látnának. (Kb. 40 főről van szó) Itt különösen gyülekezetünk ifjúságának családjaira számítunk.

A kántorképző utolsó napján búcsúebéddel szoktuk megvendégszolgálni a résztvevőket és hozzátartozóikat. Eddig ennek az ebédnek (bográcsos marhapörkölt) költségeit és elkészítését az Evangélikus Gyülekezet vagy egy gyülekezeti tag vállalta. Szeretnénk kérni, hogy aki az idén vállalja a búcsúebéd elkészítését, szintén jelezze ezt az irodában.

Az idej tanfolyam utolsó napja július 27. (szombat) lesz. Ezen a napon a tanfolyam záróistentiszteletén, templomunkban, **szintén szolgál a kántorképző énekkara.** Erre az alkalomra is szeretettel hívjuk a gyülekezetet, hogy együtt ünnepeljen velünk az Úr szent vacsorájával.

Megköszönve testvéreink támogató szeretetét, kérjük imában vigyék Isten színe elé az idej nyári tanfolyamot, hogy az Ő Szentlelke munkálkodjon közöttünk.

Luther Márton: Készülődés a halálra

(Wa 2, (680) 685-697; LW 42, 95-115)
Fordította: Friedrich Károly és Muntag Andor

I. részlet

1. Mivel a halál a világtól és annak minden ügyétől való búcsúzás, szükséges, hogy az ember megfelelően rendelkezze ideig való javairól, hogy mi történjen velük, vagy miként kívánja azok elrendezését, hogy halála után ok ne legyen veszekedésre, viszálykodásra, vagy valami félreértésre hátramaradt rokonai között. Ez testi, vagy külső búcsúzás ettől a világtól, a földi javakról való lemondással.

2. Lelkileg is el kell búcsúzni, ez azt jelenti, hogy szívesen egyedül Istenért meg kell bocsátani minden embernek, bármennyire meg is bántottak bennünket. Viszont ugyanúgy, csupán Istenért minden embertől bocsánatot kell kérnünk, mert kétségtelenül mi sokuknak fájdalmat okoztunk, legalább is rossz példával, vagy azzal, hogy kevesebb jót tettünk, mint ahogy kötelesség lettünk volna, a keresztyén testvéri szeretet parancsa szerint, nehogy a lélek valami rendezetlen földi ügygel megterhelve maradjon.

3. Hogyha valaki így búcsút vett a földön mindenkitől, azután egyedül Isten felé forduljon. Mert oda hajlik a halál útja is és oda vezet minket. Itt kezdődik a szoros kapu és a keskeny út az élet felé. Erre kell mindenkinek szívből felkészülnie. Mert bár nagyon keskeny az út, de nem hosszú. Olyan ez, mint amikor egy gyermek anyja testének kis lakásából veszedelem és félelem között beleszületik ebbe a nagy égbe és földbe, vagyis ebbe a világba. Ugyanúgy lép ki az ember a halál keskeny ösvényén ebből az életből. És bár a világ, amelyben most élünk oly nagyinak és szélesnek látszik, mégis az eljövendő éghöz képest sokkal szűkebb és kisebb, mint az anyaméh ehhez az ég alatti világhoz képest. Ezért nevezik a kedves szentek halálát újjászületésnek, ünnepeket pedig latinul natalis-nak, azaz születésük napjának. Azonban a halál szűk folyosója azt okozza, hogy ez az élet tágasnak, az eljövendő pedig szűknek tűnik fel számukra. Azért ezt kell hinnünk és egy gyermek testi születésén megtanulnunk, amint Krisztus is mondja, az aszszony amikor szül, nagy szorongásban van, de amikor szült, nem gondol többet a kínra, mivel ember született tőle a világra (Ján 16,21). Eppen így kell a halálnál is legyőzni a félelmet és tudni, hogy utána tér és nagy öröm táru elénk.

4. Az az önmagunk odairányítása és a felkészülés erre az útra mindenekelőtt abból áll, hogy az ember készítsse elő magát őszinte gyónással (különösen nagyobb dolgokról, amennyire csak alapos önvizsgálattal visszaemlékezhetünk.) és a szent keresztyén sacramentumokkal. Krisztus valóságos szent testével és a megkenetéssel, kívánja ezeket áhítatosan és fogadja nagy bizalommal, ha megkaphatja. Ha azonban erre nincs mód, nem kevésbé kell vigasztalást nyújtania már az utánuk való vágyakozásnak és kívánságnak is és emiatt nem kell nagyon megijedni. Krisztus mondja: Minden lehetséges annak, aki hisz (Mk 9,23). Mert a szentségek nem egyebek, mint a hitet szolgáló és arra ösztönző jelek, amint látni fogjuk és e hit nélkül nem használnak semmit.

5. Mindenesetre teljes komolysággal és szorgalommal kell arra igyekeznünk, hogy a szent sacramentumokat magasra értékeljük és tiszteletben tartjuk, bízzuk magunkat szabadon és boldogan és fontoljuk meg, hogy azok sokkal nagyobb súlyúak, mint a bűn, halál és pokol. Az embernek sokkal inkább kell a szentségekkel és azok erejével foglalkoznia, mint a bűnökkel. Tudnunk kell azonban, hogy ez a tiszteletadás hogyan történik helyesen és hogy miben áll a szentségek ereje. A tisztelet abban áll, hogy én hiszem azt, hogy igaz és velem meg is történik mindaz, amit a szentség jelent, és amit Isten benne mond és megmutat. Mondja hát az ember Máriaival, az Isten anyjával erős hittel: a Te beszéded és jeleid szerint történjék velem (Luk 1,38). Mivel

itt a pap által maga Isten szól és mutat jelet, az ember nem követhet el nagyobb tiszteletlenséget Istennel szemben az Ő beszédét és művét illetően, mint azáltal, hogy kételkedik, vajjon igaz-e az; és nem tehet nagyobb tiszteletet mint azzal, hogy hiszi, hogy az igaz és magát önként reáhagyja.

6. Hogy megismerjük a szentségek erejét, előbb azokat a gyengeségeket kell megismernünk, amelyek ellen azok küzdenek és aneiyekkel szemben nekünk adattak. Három fajta van: az első a halál ijesztő képe, a második a bűnnek sokfajta borzalmat keltő képe, a harmadik a pokolnak és örök kárhozatnak elháríthatatlan és elviselhetetlen egyéb támogatást kap. A halál azért lesz nagy és borzalmas, mert a gyenge és kétségbeesett természet mélyen magába vési és tuizoutan ántítja maga elé ezt a képet. Ezt megtetezi még az ördög, hogy az ember behatóan szemlélje a halál borzasztó formáját és képét és attól megrendüljön, gyenge és kétségbeesett legyen. Az ördög eléje tárja mind a borzalmat, hirtelen gonosz haláleseteket, mindazt, amit csak ember valaha is látott, hallott és olvasott, ehhez még egyben azt is, hogy az Isten haragja hogyan látogatta meg és rontotta meg egykor itt vagy ott a bűnösöket. Így akarja ő a gyenge természetet arra kényszeríteni, hogy az féljen a haláltól és az életet szeresse és minden gondját erre fordítsa., ezáltal az ember ilyen gondolatoktól túlságosan elnyomva elfelejtse Istent, meneküljön a haláltól és gyűlölje azt, végül is az Isten iránt engedetlennek találtsák és az is maradjon. Mert minél mélyebben szemléljük, vizsgáljuk és ismerjük a halált, annál nehezebb és kínosabb a meghalás. Az életben tehát a halálra való gondolással kell gyakorolnania magát az embernek, és azt magához közelhozni, míg messze van tőle és még nem szorongatja, azonban a halál órájában, amikor az maga teljes erővel amúgy is jelen van, ez veszélyes és semmit sem használ. Akkor a halál képét száműznünk kell gondolatainkból és nem tekintenünk rá, amit majd hallani fogjuk. Tehát a halál ereje és hatalma természetünk gyengeségében van és abban, hogy alkalmatlan időben túl sokat nézzük és szemléljük.

7. A bűn szintén azáltal nő és nagyobbodik, hogy az ember túl sokat szemléli és gondolataiban is sokat forgatja. Ehhez járul lelkiismeretünk féltékenysége, mely maga is szégyenli és szörnyen vádolja magát Isten előtt. Ezzel az ördög el is érte, amit akart, valóságos izzasztófürdőbe veti az embert, aztán szorongatja őt, úgy megsokasítja és olyan nagyra teszi a bűnöket, amikor az ember szeme elé állítja azokat, akik vétkeztek, és hogy milyen sokan vannak, akik az övéből kevesebb bűmmel elkárhoztak. Így azután az embernek mindeképpen el kell keserednie, nem hajlandó meghalni, egyben feledi Istent is és engedetlennek bizonyul, egészen a haláláig. Mindez pedig annak következménye, hogy az ember azt gondolja, hogy most végig kell szemlélnie a bűnöket és ezt teljesen jogosan és szükségszerűen teszi. Azután annyira felkészületlennek és jóra alkalmatlannak bizonyul, hogy valamennyi jó cselekedete is bűnné lesz. Ennek a következménye azután kényszeredett meghalás. Isten akaratával szemben való engedetlenség és örök kárhozat. Mert akkor már sem jogosultsága, sem ideje nincs a bűn szemlélésének, ezt addig tegyünk, amíg élünk. Igaz fordítja meg a gonosz szellem a dolgokat, az életbe, amikor a halál, bűn és pokol képének állandóan szemünk előtt kell lebegnie, mint az 51. zsoltár mondja (5. vers) bűneim szüntelen szemem előtt vannak, akkor ő bezárja szemünket és elrejtí előlünk ezt a képet. A halál órájában pedig, amikor viszont csak az életet, kegyelmet és üdvösséget kellene szemünk elé tartanunk, akkor nyitja ki először a szemünket és megrémít minket oda nem való képekkel, hogy ne láthassuk az igazi képet. *Folyt.köv.*

Aktuális sorok:

Virágvasárnapkal kezdődően nagyheti sorozat lesz, amelyre szeretettel hívunk mindenkit. Ne becsüljük alá a nagyheti alkalmak értékét! Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a nagyheti eseményeinek lelki figyelemmel kísérése nagymértékben elősegíti a húsvéti titok felismerését.

- Március 31. *virágvasárnap:*
Lk. 22,39-53 Jézus a Getsemánéi kertben és éjszakai elfogatása
- április 1. *hétfő*
Lk. 22,54-71. Péter háromszor megtagadja Jézust
- április 2. *kedd*
Lk. 23,1-12: Pilátus és Heródes
- április 3. *szerda*
Lk. 23,13-25. A Kálvária (síró asszonyok)
- április 4. *csütörtök*
1. Kor. 11,23kk. (evangéliumi párhuzamokkal)
- április 5. *péntek*
PASSIO (igehirdetés: Zsid 7,26kk)
- április 6. *szombat*
Lk. 23,44-49 Jézus halálának értelme

Minden esti alkalom 6 órakor kezdődik, szeretettel hívunk mindenkit!

Jézus hét szava a keresztfán - címmel készülnek a fiatalok Győri Gábor lelkész vezetésével újabb, ígéretes zenei alkalomra. Az előadás időpontja húsvét vasárnap este 6 órai kezdettel lesz az evangélikus templomunkban, szeretettel hívunk mindenkit. Érdeklődéstől függően egy héttel későbbi is előadásra kerül a zenés darab. Nagyon reméljük, hogy sokan eljönnek gyönyörködni a nagyon fájdalmasan szép zenei megjelenítésében. Közismert, hogy Jézus a kereszten hétszer szólalt meg, hét nagyon mély kijelentése volt, s ezeket már sokféleképpen megzenésítették. Ez a zenés darab húsvéti örömhírral fejeződik be. Mindenkit szeretettel hívunk! Természetes, hogy belépődj most sincs, de adományokat köszönettel elfogadunk.

Május 11-én, szombaton délelőtt és délután 5 egyházmegye lelkészei és felügyelői tartanak egyházi fórumot Orosházán. Az 5 egyházmegye: Bács-Kiskun., Pest, Csongrád- Szolnok, Kelet-Békés, valamint a mi, azaz Nyugat-Békési Egyházmegyénk. Az említett egyházmegyék lelkészei, felügyelői hivatalosak erre az alkalomra. Előreláthatólag délelőtt Dr. Harmati Béla püspök-elnök tart előadást Luther teológiai jelentőségéről (Luther ökumenikus jelentősége a 2000. év küszöbén címmel), délután pedig az egyházi élet anyagi és lelki kérdéseinek összefüggése kerül terítékre. Természetesen istentisztelet, áhítat keretezi a gazdag szellemi tartalom ígérő alkalmat. A különböző egyházmegye lelkészei és felügyelői délelőtt 10-től délután 4-ig lesznek együtt. **Kérés:** *Ezzel az alkalommal kapcsolatosan szeretettel kérjük az asszony testvéreket, hogy legyenek a segítségünkre! A segítségnek kettős módja van: 1. tekintettel a kb. 60-80 (esetleg valamivel több) vendégre, tea mellé süteményeket kérünk. 2. az ebédeltetés is itt történik a mi lehetőségeink keretében, így nagyon kérjük azokat az asszony, lány testvéreinket, akik a*

terítésben, tálalásban ezen a napon segíteni tudnak, jelez-zék készségüket. Előre is nagyon köszönöm a segítőkész testvéreknek az áldozatot, hogy méltóképpen fogadassuk vendégeinket.

Nagyon megfélekedtünk róla:

Kedves Testvéreink figyelmét szeretnénk felhívni arra a fontos tényezőre, hogy az egyházközségünk számára létésbe vágó fontosságú kérdés az egyházfenntartói járulék befizetése. Az egyházközségnek is tataroztatnia kell az épületeit, működtetnie kell az intézményeit, fizetni kell az alkalmazottait, azaz súlyos anyagi terhek nehezednek ránk. Egyes kerületekben megszűnt a személyes pénzbeszedés, mert a korábbi vállalkozók egészségügyi vagy egyéb okok miatt nem tudják ezt a nem könnyű szolgáltatást tovább végezni. Így sokakhoz nincs aki elmenjen, s talán vannak olyanok, akiknek eikerült figyelmét az egyházfenntartói járulék befizetése. Ezért azzal a kéréssel fordulunk a testvérekhez, hogy ne hagyják el az egyház további támogatását, kérjük segítsenek egyházközségünk anyagi gondjait könnyíteni azzal, hogy rendezik az egyházfenntartói járulékot. Ennek összegét egyelőre még nem határozta meg a Presbitérium, de irányadó információ, hogy az egész évi bevételnek az 1, azaz egy százaléka lehetne az az összeg, amivel támogatnánk a gyülekekezeti életünket egyházfenntartói járulék címén. (Pl. 100.000 forintnak az 1%-a 1.000 Ft. A **bibliai rend** a TIZED volt, sőt ma is vannak olyan felekezetek, vallási közösségek, ahol ezt a TIZEDET (10%-ot) megkövetelik. Mi csak a SZÁZADOT (1%) kérjük szeretettel egyházközségünk élete érdekében, azaz az összjövedelem 1%-át. Tájékoztatásul közöljük, hogy rendes pénztár, könyvelés, elszámolás van, valamint ellenőrzés, hogy jól gazdálkodunk-e. Az ellenőrzés helyi, megyei és országos szintű, tehát a ránk bízott pénzzel ezért sem bánhatnánk akárhogy. A Presbitérium előtt pedig beszámolóissai tartozunk, aminek minden esztendőben meg is kell történnie.)

Több, egyértelmű, hogy jó szándékú, és egyházát támogatni szándékozó testvér figyelmét csupán elkerülte, hogy esztendőnk óta, vagy csak a legutolsó esztendőben nem rendezte az egyházfenntartói járulékot. Azzal is tisztában vagyunk, hogy nehezednek az életkörülmények is, ezért mi is tovább szigorítjuk a kiadási oldalunkat, de vannak olyan fizetési kötelezettségeink, amelyeket behajtanak rajtunk, ha nem teljesítjük. Szeretettel kérem ismételtén a testvéreket, hogy az egyházfenntartói járulék rendezésével segítsék elő az egyházközség működését. Másrészt hitéleti megfigyelés: amit Isten dolgaira szánunk jó szívvel, azt sokszorosan adja Ő vissza. Nehezedik a gazdasági helyzetünk, mi lenne, hogy jobban Isten gondviselő szeretetére tudnánk bízni magunkat!? Ez nem téltenséget vagy lustaságot jelent, csak a szorongástól mentesülést, hogy mit együnk holnap.

Az egyházfenntartói járulék nevében is benne van, hogy célja, rendeltetése az egyház fenntartása, de nem kevesek előtt közismert, hogy létezik másféle egyházi támogatás is. Ezt a másikat hálaáldozatnak nevezzük, talán közismertebb, megszokottabb neve az „adomány”. Általában ennek a lelki háttere az, amikor valaki Isten iránti hálából (pl. gyógyulás, házasságkötés, keresztesítés, de lehet bármilyen rendkívüli eset) alkalmával kifejezi Isten háláját az-

zal, hogy külön adománnyal támogatja Isten ügyét, azaz az egyházat. Ezen kívül pedig közismert a „céladomány”, amikor a gyülekezet valamilyen különlegesen fontos ügynek feszül neki, pl. tataroz, építkeznek stb. Szeretetteljes kérszünk az, hogy minden evangélikus testvérünk a nehezedő gazdasági körülmények ellenére szívlelje meg, hogy támogassa az egyházát, hogy mindig legyenek lelkesek, akik esketnek, keresztelnek, lelkigondoznak, temetnek, istentiszteleteket tartanak.

Megköszönjük azoknak a testvéreknek, akik az 1995. esztendő folyamán rendszeres támogatásban részesítettek az egyházközséget. Így köszönjük a befizetett járulékokat is, adományokat is, valamint az istentiszteleti perselypénzekeket.

Örömmel értesültünk arról, hogy megjelent a „**Honfoglalás 1100**” című színes, látványos Békés megyei programfüzet, amely tartalmazza az ünnepi esztendő közéleti, kulturális és sporteseményeit Békés megyében. Fehéz tehetjük hozzá, hogy - ha nem is túlzottan sok, de - egyházi események is találhatóak a füzetben. Az említett színes, nagyon izléeses kiállítású műsorfüzetben az orosházi evangélikus gyülekezetet és temploma két alkalommal is szerepel:

1. Május 26.

*Orosháza, Evangélikus templom,
Győri terem 18 órai kezdettel:*

„Ami szent kötelességem, Szent hazámért megteszem.”
Verdes-zenés ünnepi összeállítás az egyházi tagozatos 2. sz. Általános Iskola tanulóinak közreműködésével.

2. Október 26.

*Orosháza, Evangélikus templom:
Millecentenáriumi Te Deum*

Az ünnepi istentiszteleten közreműködik az Evangélikus Országos Kántorképző Kórusa, Balás István vezényletével.

Ugyanebben a dícséretes programfüzetben talán nem lett volna hiba, ha a 18. oldalon említésre került, hogy 1872-1876 között Cervantes Don Quijote-jának fordítása egy evangélikus lelkész műve, Győry Vilmosé. Igaz, más műfordítók neve sem szerepel „Az európai irodalom közvetítői” című fejezetben. Részlet ebből: „Kevesen tudják, hogy Békés megye területén a XIX-XX. században kiemelkedő műfordítások születtek ... Orosházán született a spanyol klasszikus Cervantes Don Quijote-jének első teljes magyar fordítása.” Áldott emléké Győry Vilmos lelkész tiszteletére emléktábla emlékeztet az alvégi parókia (lelkészlakás) utcai falán. Néha, ha elmegyünk alatta, szabad elgondolkozni azon, hogy hajdan történtek itt európai méretű dolgok is. Kicsinyes korunkban biztató lehet számunkra az evangélikus lelkész, Győry Vilmos nagyratóró szelleme.

Szent György napja, azaz Orosháza alapításának napja április 24. Ez a nap ebben az esztendőben szerdára esik, ezért a város megalapításával kapcsolatos emlék- és hálaadó istentiszteletünk előtte vasárnap, azaz április 21-én délelőtt 10 órakor kezdődik emléktáblák leleplezésével és koszorúk elhelyezésével egybekötve.

Tolsztoj istenhittel kapcsolatos gondolatairól

Lev Tolsztoj gróf és író (1828-1910) különleges és mély hittel harcolta meg az egész életét. Leginkább ismert műve a Háború és béke, amit majdnem 4 évig írt (1865-69 között). Ebben a művében is számtalan utalás van a keresztény hitre, de leginkább az 1882-ben befejezett „Gyónás”-ban tekint végig önelemző módon az életén. Nagyon mélyre ható bűnbánatot tartott a háborúk, párbajok, kártyacsaták, házasságtörések, korhelykedések miatt, Isten színe előtt őszinte alázattal bánta meg a bűneit. Élete vége felé, mondhatnánk, hogy éppen ennek a szerencsétlen XX. századnak az első évtizedében fedez fel valami olyan fontos dimenziót, amit ha vele együtt sokan mások is felfedeztek volna, akkor a XX. századot nem kellene a világtörténelem legszörnyűbb évszázadának tartani, amelyeken végigível két világháború (áldozataik száma), számos diktatúra (áldozataik száma), valamint egy szinte állandósított politikai és emberi feszültség. Ugyanis Tolsztoj élete utolsó 10 évében felfedezi a lelki megújulás, hitélet elmélyítésének fontosságát és legfontosabbnak tartja a megváltást.

A nagy író felfedezte a hit erejét és szükségességét. A megnyugvás, békesség, az élet és a jószág forrását a hitben találta meg és hirdeti, hogy „**a hit az élet ereje, az emberiség legmélyebb bölcsessége és nem lehet hit nélkül élni.**”

„Egy kora tavaszi napon egyedül voltam az erdőben és hallgattam az erdő hangjait. Gondolkoztam a három utolsó esztendő izgalmain, Isten keresésén, az öröm és a bánat közt való örökös szökelléseimen ... És egyszerre megláttam, hogy csak akkor élek, mikor Istenben hiszek. Pusztia gondolatára felduzzadnak bennem az élet örvendező hullámai. Minden meglevendett körülöttem, minden értelemmel telt meg, de mihelyt nem hittem többé benne, hirtelen megszűnt az élet. - Hát akkor mit keresel még? - kiáltott bennem egy hang. Hiszen ő az, aki nélkül nem lehet élni! Isten ismerni és élni: ugyanaz. Isten az élet ... Azóta sohasem hagyott el többé a világosság.” (Vallomások)

Tolsztoj személyiségének, egyéniségének, gondolkodásának kulcsa és erőforrása a HIT. A magyar Laorusse enciklopédiában ezt olvassuk róla: „Tolsztoj ... meg akarja élni az egyszerű muzsik életét, meg akar hajolni az ortodox rítus előtt.” Tolsztoj az ortodox egyház nem tudta „bevenni”, az un. Szent Szinódus kiátkozta, de ő megtalálta az élő hitet. Amit ő megtalált a hitben, bizonyára a mai ember is megtalálhatná, különösen egy olyan korban, amikor minden egyre jobban megy lefelé, veszedelmesen lefelé, mintha egyre gyorsabban zuhannánk egy végzetes szakadék felé, de mintha még mindig nem értettük volna meg, hogy pokoli zuhanásban élünk, és ebből a kárhozattal tartó zuhanásból csak egyetlen Valaki menthetne meg: Jézus Krisztus, és a mentésnek kizárólagos eszköze a Belé vetett hit. Tolsztoj, a nagy író is erre tanítaná a modernnek mondott embert, ha hajlandó lenne rá odafigyelni.

ERJÉ

Mi lesz veled Szeretetotthon?

Fontosnak tartjuk a kedves olvasók tájékoztatását a régi fájó ügyünkkel kapcsolatban. Korábbi Harangszó ujságunkban már beszámoltunk arról, hogy a Dózsa Gy. úti un. Gémes palota statikai problémák miatt nem alkalmas arra, hogy válaszfalakkal ellátva épüljön át a kívánt cél érdekében. Ezért erről le kellett mondanunk. Viszont most abban a kellemetlen helyzetben vagyunk, hogy az épülettel nem tudunk egyelőre mit kezdeni, pl. szeretnénk értékesíteni, azaz eladni, de az épület mérete miatt nem találunk vevőt. Már meghirdettük, de még csak érdeklődő sem volt. Sajnos az a szomorú lehetőség is megfordul a fejünkben, hogy esetleg le kell bontani ezt az egyébként szép, stílusos épületet. Ez azért is szomorú lenne, mert akkor egyel kevesebb patinás épület lenne a városban. Még mindig bizakodunk abban, hátha jelenkezne valaki, cég, vállalat, amelyik használni tudná. Kitűnő lenne az épület múzeum, kiállítóterem céljára, de hát közismert az is, mennyire keveset lehet áldozni manapság a kultúrára. Ha az épülettől mégis meg kell válnunk bontással, fájjaljuk majd, de hiába áll ott kihasználatlanul és egyre romolva. Már így is nagyon sokat romlott az épület állaga. Mint minden, amit nem használ az ember.

Értesítjük a kedves olvasókat, hogy **evangélikus könyvespolcot** rendeztünk be Koszorús Oszkár könyvesboltjában. Nemcsak a vasárnapi iratterjesztés áii tehát rendelkezésünkre, hogy keresztyén irodalomhoz jussunk hozzá, hanem az említett könyvesbolt evangélikus polca is.

Kiáltó szó

*Kiáltó szó a pusztában hangzott:
Készítsétek az Úrnak Útját!
Sok bűnös akkor tért meg ott
Atadva életét és múltját.*

*Kiáltó szó lennék mindig én is,
Mikor annyi vesztébe rohan,
Oly sok ember követi mégis,
S hódít a keleti vallás-roham.*

*Beliül kiáltok, görcsös vészszikolyt.
De külső valóság hűvöse fojt,
Nem jön ki ajkamon a belső hang:
Vigyázzatok! Vagyok vészharang.*

*Kiáltanék, de nem kiáltok
S csak nézek, mert nem lelem módját,
Hogyan legyen áldás az útok,
S közömbös emberek járják az utcát.*

*Lesújtva érzem tehetetlen voltom
Bénán állok múltón a holtponton.
Uram! Csak hozzád kiáltok folyton:
Igéd mindeneket magához vonsszon!*

1996. február 9.

Szell Éva

Új alapítvány gyülekezetünkben!

Az Orosházi Kántorképzőt támogató alapítványt hozott létre az Orosházi Evangélikus Gyülekezet 1996. február 24-én. (Az alapítvány hivatalos bejegyzése még folyamatban van.)

Elnevezése: „**Korál, Alapítvány**”

Azért kapta alapítványunk éppen ezt a nevet, mert az evangélikus egyházzene sajátossága az istentiszteleteken lelki tartalommal rendelkező énekek, a korálok használata, és az ezekkel kapcsolatos orgonafeldolgozások alkalmazása az istentiszteleti rendben.

Az alapítvány célja:

- az Orosházi Kántorképzőben folyó nevelő-oktató munka támogatása,
- a kántorképzés során használatos tárgyi eszközök biztosítása (oktatási segédeszközök stb.)
- a tanfolyamon oktató előadók ellátásának fedezete, egyben tanítói munkában való gyakorlati ismeretszerzés lehetővé tétele számukra,
- rászoruló - erdélyi, vagy esetleg belföldi, más kisebbségi magyar - hallgatók tanfolyamon való részvételének lehetővé tétele,
- amennyiben a tandíjak nem fedezik az ellátást, annak biztosítása,
- a kántorképzésben résztvevők, előadók, és hallgatók tárgyi jutalmazása.
- az Orosházi Evangélikus Kántorképző működési feltételeinek biztosítása.

Székhelye: **Evangélikus Lelkeszi Hivatai, Orosháza 5900, Thék E.u.2.**

Az alapítvány nyitott és nyilvános, ahhoz bármely természetes jogi személy csatlakozhat.

Az alapítvány induló tőkéjét a 95-ös nyári tanfolyamról a gyülekezeti tagok adományai következtében megmaradt összeg és annak kamatai biztosítják.

Az alapítványi tőkéhez csatlakozók, illetve hozzájárulók az alapítvány társalapítóinak, pártfogóinak minősülnek. Minden alapítványi tőkéhez történő hozzájárulás, illetőleg az alapítvány részére adományozott ingó és ingatlan érték bevezetésre kerül az alapítványi nyilvántartásba. Az alapítványhoz történő hozzájárulás nem vonható vissza, és kizárja a hozzájárulás növekményének, hozadékának - a felajánlók által történő - kivonása az alapítványi vagyontól.

Az alapítványba befizetők a mindenkor érvényben levő jogszabály alapján adókedvezményben részesülnek.

Kérjük testvéreinket, támogassák az Orosházi Kántorképző ügyét, ugyanis a zenei képzésen kívül a kántorképző céljai között szerepel minél több fiatal elérése, bibliahű hitben való nevelése, hogy ezáltal minél többen bekapcsolódjanak gyülekezeteink életébe. Az ifjúság nevelése, a velük való foglalkozás nagyon fontos. Hisz bennük rejlik a gyülekezeti élet jövője!

Gyülekezeti hírek

Házasságkötés

Kovács Béla és Máté Éva 1996. március 23-án kötöttek házasságot.

Isten vezesse és irányítsa őket életútjukon és segítsen megtartani fogadalmukat!

Keresztelés

Vági Sándor Zoltán és Zalán Edina leánya:

Dóra Bernadett 1996. február 18-án,

Gombkötő László és Katona Ildikó leánya:

Ildikó 1996. március 03-án.

Isten áldása legyen a gyermekeken és családjukon!

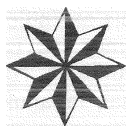
Temetések

1995. december 4. - 1996. március 18-ig.

Székács Zoltán/55/, Deák Imre/87/, Verók Antal/46/, Kunos Bálint/72/, Ilovszky Sándor/73/, özv.Kálmán Andrásné/Hajdú Emilia 88/, özv.Verasztó Sándorné/Baki Julianna 94/, Csepregi Józsefné/Molnár Katalin 93/, Szabó István/52/, özv.Dévai Jánosné/Zalai Margit 80/, Farkas Eleménné/Varsa Irén 66/, Győri Antalné/Szabados Julianna 81/, Madarász Józsefné/Lódi Zsuzsanna 91/, Lódi Mihályné/Erdélyi Mária 80/, Szarka Etelka/94/, Gombkötő Sándor/84/, Csizmadia Zoltán/47/, Horváth József/81/, Gyömrei Mihály/77/, Fazekas Imre/72/, Kmetykó Lajos/74/, özv.Keckeméti Imréné/Benkő Julianna 86/, özv.Szabó Jánosné/Vági Edit 64/, Fekete Jánosné/Kovács Julianna 86/, Novák László/72/, özv.Kiss Józsefné/Szemenyei Katalin 78/, Ravasz Antal/75/, Csizmadia Ferencné/Kunos Etelka 90/, Faragó Imréné/Sonkolyos Eszter 90/, özv.Györgyi Mihályné/Kocsondi Ilona 82/, Domokos Mihály/90/, özv.Órthalmi Mihályné/Hrabovszky Mária 93/, özv.Oskó Gyuláné/Kovács Julianna 81/, Fehér Ferencné/Vári Szabó Etelka 93/, Farkas József/69/, Csizmadia Lajos/83/, Szemenyei András/86/, id.Dani József/82/, Gabnai Sándor/58/, Molnár Etelka/83/, Daubner Imre/90/, Bors Irén/60/, Héjja Józsefné/Kocsondi Ilona 75/, Zsedényi Józsefné/Hajdú Mária /88/, özv.Csete Antalné/Gyarmati Margit 73/, Bokor Imréné/Tóth B.Mária 75/, Benkő József/70/, Urbán

Györgyné/Koczka Margit 78/, Beke István/73/, Bocsán Jánosné/Szemenyei Irén 62/., özv.Szűcs Jánosné/Vári Szabó Etelka 92/, id.Kabódi József/72/, özv.Bolla Sándorné/Kabódi Zsuzsanna 83/, Puhala Lajosné/Baksa Ilona 60/, Ravasz Istvánné/Ravasz Erzsébet 96/, Tóth Béla/79/, özv.Zatykó Mihályné/Balázs Ilona 89/, Kunos Imre/83/, Kesiár Pál/90/, özv.Sárközi Bálintné/Csepregi Etelka 90/, Gombkötő Antal/82/, Kis Zoltán/56/, Tóth Imre/44/

*„Én vagyok a feltámadás és az élet;
Aki hisz én bennem, ha meghal is él”*

Közéleti intelem

„Akkor sem szabad hazudni, ha magasztos és eszményi köntöst borítunk a hazugságra, s azt mondjuk, ez is csak eszköz, mint a kémek, mint a hatalmi politika egyik kelléke, mellyel egy nép, vagy közösség érdekében kénytelenek vagyunk élni ...

Ez is csak hazugság. A világot meg lehet lepni, szabad lerohanni az ellenséges erőket, szabad kémeket tartani, szabad megtéveszteni az ellenséget, de rendszeresen, kéjesen, habzó szájjal hazudni, éveken és éveken át, valamilyen kamaszos és nőies örömmel, kézdörzsölve, mint aki becsapott a vásáron egy gügye vevőt; ez az, ami veszélyesebb, mint az erőszak. Mert a gyilkos ellen lehet védekezni; rendőrrel, hóhérral, vagy egyszerűen egy zsebkéssel. De a hazug ember ellen nem lehet másként védekezni, csak egy módon; mindent el kell követni, hogy ne hazudhasson, be kell tömni a száját; ha lehet arannyal, vagy hatalommal, vagy címekkel, s ha mindez kevés neki, ökölrel.

Most arról van szó, hogy mindazt, ami az emberek együttélésének feltétele, valaki le akarja hazudni a föléről és az égről.”

/Idézet Márai Sándor író „A hang” című, 1947-ben megjelent regényéből/

Orosházi Harangszó -Kiadó: Evangélikus Egyházköz-ség, 5900 Orosháza, Thék Endre u. 2. Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes. Társzerkesztők: Győri Gábor igazgató lelkész, Koszorus Oszkár presbiter. Készült az INICIALE BT. nyomdájában Orosháza.